

Takođe, država je dužna da: unutrašnjim propisima inkriminiše radnje suprotne zabrani zlostavljanja; sprovede hitnu, temeljnu i delotvornu istragu kojom će se ispitati navodi o zlostavljanju i identifikovati i kazniti počinioci zlostavljanja (bez obzira da li se radi o službenim ili privatnim licima); se uzdrži od progona, vraćanja (refouler) ili izručivanja lica drugoj državi u kojoj postoji opasnost da bi bilo izloženo mučenju; pruži zaštitu i pravično obešteti žrtvu zlostavljanja ili njene naslednike; ne koristi kao dokaze u sudskim postupcima ona saznanja koja su pribavljena mučenjem; sarađuje sa CAT i CPT.

Prema Ustavu Republike Srbije ljudsko dostojanstvo i život su neprikosnove-ni, fizički i psihički integritet nepovrediv i niko ne može biti izložen mučenju, nešto-večnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, niti podvrgnut medicinskim ili naučnim ogledima bez svog slobodno datog pristanka (čl. 23–25). Prema licu lišenom slobode mora se postupati čovečno i s uvažavanjem njegovog dostojanstva, a zabranjeno je svako nasilje prema licu lišenom slobode, kao i iznuđivanje iskaza (čl. 28). Lice koje je lišeno slobode od strane državnog organa odmah se, na jeziku koji razume, obaveštava o razlozima lišenja slobode, o optužbi koja mu se stavlja na Vidi teret kao i o svojim pravima i ima pravo da bez odlaganja o svom lišenju slobode obavesti lice po svom izboru. Svako ko je lišen slobode ima pravo žalbe sudu, koji je dužan da hitno odluči o zakonitosti lišenja slobode i da naredi puštanje na slobodu ako je lišenje slobode bilo nezakonito – habeas corpus act (čl. 27).

Jedino pravo koje nije zajemčeno Ustavom, a po stavu Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) se mora obezbediti svakom licu lišenom slobode je pravo da bude pregledano od strane lekara koga samo izabere. Izuzev poslednje pomenutog prava, odredbe Ustava Srbije koje se odnose na zabranu zlostavljanja harmonizovane su sa međunarodnim propisima i standardima. Ustav takođe garantuje pravo na delotvornu sudsku zaštitu u slučaju kršenja prava na nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta, kao i pravo na uklanjanje posledica takvog kršenja, što podrazumeva i pravo na odštetu u slučajevima mučenja i sličnog postupanja, bez obzira na lice koje je preduzelo akte zlostavljanja (čl. 22).

Krivični zakonik Srbije zlostavljanje inkriminiše krivičnim delima iznuđivanje iskaza (čl. 136) i zlostavljanje i mučenje (čl. 137). U navedenim inkriminacijama postoje sporna rešenja koja mogu dovesti do zabune u razumevanju samog pojma zlostavljanja, teškoća prilikom kvalifikacije određenih radnji kao radnji zlostavljanja i sporne kaznene politike.

Prvi problem nalazi se u samom nazivu krivičnog dela zlostavljanja i mučenja, s obzirom da je mučenje samo jedan od oblika zlostavljanja, pod koje još potpadaju i nečovečno i ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje. Zajedničko navođenje zlostavljanja i mučenja u naslovu dela može izazvati zabunu u razumevanju samog pojma mučenja, koji nije zaseban pojam u odnosu na zlostavljanje, već njegov najteži oblik.

Drugi problem je što suštinske razlike između krivičnog dela Zlostavljanja i mučenja i Iznuđivanja iskaza nema, to jest radnja izvršenja krivičnog dela iznuđivanje iskaza u potpunosti odgovara kvalifikovanom obliku krivičnog dela zlostavljanja i mučenja (čl. 137, st. 3, u vezi sa st. 2) kada ga je izvršilo službeno lice, te se postavlja pitanje na osnovu kojih kriterijuma javni tužilac odlučuje za koje od ta dva dela će goniti okrivljenog. I tokom 2014. godine nastavila se praksa da se određene radnje službenih lica, mahom pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, u optužnom aktu kvalifikuju kao radnje koje počivaju na iznuđivanju iskaza ali da se prilikom kvalifikacije one podvedu pod